

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 ADMINISTRATIA
 Strada Zriayî N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la administrația.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

Viitorul Austriei.

Ion Gorun:

București, 30 August v.

O temă care revine din când în când sub condeiele îndreptătorilor de lume,—dar nu întotdeauna în același fel și cu aceleași concluzii,—este și aceasta: a „împărțirii Austriei”.

Este un lucru istoric, și care ar trebui să fie cunoscut tuturor acelor care se ocupă de această temă, că dacă e vorba de o „împărțire a Austriei”, apoi această idee a fost cu deosebire reprezentată și militată, în timpurile mai vechi sau mai nouă, de către conducătorii politici înrolați în *vechitul* partid „independent”.

Celelalte popoare alcătuitoare ale monarhiei habsburgice au fost și sunt și ele bănuite și acuzate de tendințe distrugătoare ale unității imperiului, cari tendințe, din partea lor, s'au numit „gravități în afară”. Decât că aceste bănuieli și acuzări nu s'au sprijinit niciodată pe manifeste și pozitive acțiuni din partea acelor popoare, după cum manifestă și pozitivă a fost acțiunea maghiară spre desmembrarea Austriei. Dimpotrivă, este iarăș un fapt istoric, că atunci când din partea maghiarilor s'a urmarit o asemenea desmembrare chiar și cu armele, celelalte popoare ale monarhiei au rămas credincioase ideii integrității imperiului.

Chiar acum, când se impută Sârbilor tendințe anti-austriace, ele nu se adresează Sârbilor *din monarhie*; — dimpotrivă, însuși contele Tisza a spus că lealitatea acestora nu poate fi nici trasă la îndoială, nici bănuită.

Și mai neted este precizată și statornicită

atitudinea noastră, a Românilor, căci tendințe *anti-austriace*, ca acțiune manifestă și pozitivă, la noi nu există nici aceea și nici peste hotare. Sporadicele manifestări de nemulțămire cu politica, de ieri sau de astăzi, — dar care poate prea bine să nu mai fie și aceea de mâine, — Austro-Ungariei, nu au, și nu li se poate atribui cu dreptate nici decum, un caracter de ostilitate față de însași alcătuirea ce se chiamă și înțelegem noi că ar trebui să fie, aceea a unei mari puteri ponderatoare aici în mijlocul Europei.

Astfel fiind, noi trebuie să primim cu aprobare și mulțămire, niște constatări ca acelea pe cari le face acum, în împrejurările de față, un publicist francez, profesor de universitate, d. René Gonnard, care într'o scriere mult comentată în presă, arată că nu poate fi, în interesul bine înțeles al popoarelor alcătuitoare ale imperiului habsburgic, ca ele să urmărească tendințe în direcția ideii acelei faimoase „împărțiri a Austriei”, pe care alții au și pus'o la cale, pe hârtie, până în cele mai mici amănunțimi ale ei. — E, probabil că și pășirea energică de acum a Austriei a contribuit la întărirea unor asemenea juste și bineînțemeiate vederi.

Dar acolo unde d. René Gonnard greșeste, este când spune că dintre popoarele Austro-Ungariei ar fi totuși unul, căruia „împărțirea Austriei” ar putea să-i convină, și deci care ar putea să-și îndrepte aspirațiile și politica în această direcțiune. Poporul acesta ar fi: poporul românesc.

Concluziile profesorului francez, în această privință, glăsuiesc astfel: „Intr'un cuvânt, afară poate de Români din Transilvania, cari

ar putea să fie anexați Românilor din regat, nu există în Austria sau în Ungaria nici o naționalitate careia o împărțeală să-i asigure o soartă preferabilă aceleia pe care o poate nădăjdui în interiorul monarhiei actuale”...

E bine, împotriva unei asemenea excepțiuni, mai ales că ea poate să fie și în gândul altora, sau cel puțin s'ar putea ca să fie esploatată de alții, trebuie să ne ridicăm. Nu este nici în interesul Românilor, nici în intențiunea lor, și toată atitudinea și politica noastră de până acuma au dovedit'o, ca să nutrim sau să manifestăm tendințe centrifugale față de monarhia austro-ungară.

Altele sunt tendințele, dorurile și scopurile noastre. Ele se țarmuresc strict în postulatul asigurării liberei noastre dezvoltări ca popor alcătuitor al monarhiei, ai cărei cei mai credincioși cetățeni și soldați suntem. Nu cerem mai mult, ne mulțămim pe deplin, cu situația oricăruia din popoarele din Austria propriu

Căci oricât tendințele de unitate națională ar fi în spiritul timpului, noi Români suntem înainte de toate un popor chibzuit, cari știm să ne împăcăm cu stările rezultate dintr'un lung proces istoric, stări a căror schimbare nu mai poate fi operă de sentiment, și cu atât mai puțin de fantazie, ci a căror menținere și întărire are să fie *operă comună de prudentă și de apărare pentru mai mulți, și între cari și pentru noi.*

(„U—l”)

Pășărarul.

— Parabolă. —

Când ești tânăr viața e o primăvară, iar primăvara sufletele înfloresc ca și florile. Și sufletul pășărarului înfloria pentru că era tânăr, dar mai ales pentru că toate pasările cu sute de mii de colorii îi legănau privirile, cu sute de mii de triluri îi vrăjiau auzul ca niște note melodioase și depărtate, cu sute de mii de falfăiri îl adormeau noaptea, ca iarăș cu sute de mii de falfăiri să-l deștepte în zorii dimineții.

Era fericit pășărarul pentru că pasările sunt mai blânde decât oamenii și pentru că trăia departe de dânșii. Iar în zorii dimineții toate pasările veniau în jurul lui și unele veniau atât de aproape încât îi mângăiau părul cu evantaliul aripelor lor, altele i se acățau de umeri ca niște enorme broșe de aur, altele — prin sborul lor aproape fluidic — îl legănau într'un leagăn tesut din fire de mătase, în sfârșit altele veniau să mănânce din palma lui, înfiorându-i întreaga-i ființă cu ciocurile lor de safire, de rubine și de topaze.

Era fericit pășărarul pentru că de ani de zile gândurile lui niciodată nu adâncise misterele firei și nu trecuse hotarele lumii care îl înconjură, dar într'o zi pășărarul băgă de seamă că o sin-

gură pasăre, pasărea cea mai albă, nu numai că nu poposise vre-odată pe umărul său în palma lui, dar totdeauna se ținea departe de el. Și atunci, printr'unul din acele mistere pe cari nimeni până astăzi nu le-a putut desluși, pășărarul își aduse aminte, clipă cu clipă, toată viața pe care o petrecuse în aceste locuri, își aduse aminte cu atâta putere încât retrăia zilele atâtor ani cu aceeași respirație cu care o trăia pe cea de acum.

Și întreaga-i ființă tresări întâia oară de spaimă.

Pasărea albă, da, era aceeași pasăre albă care în atâta șir de ani nu se apropiase niciodată de dânșul și totuși dacă o văzuse de atâtea ori, dacă o privise tot de atâtea ori, de ce nu băgase de seamă că totdeauna se ținea departe de el?

Dar tocmai în clipele acestea când gândurile se frământau nebune, nebune rostogolindu-se în prăpastia amintirilor, pasărea albă sbură atât de aproape de dânșul, încât simți adierea aripelor ei că-i răcorește fruntea înfierbântată de gânduri.

Atunci pășărarul întinse brațele după ea cu aceea patină cu care odinioară rășboinicii — înainte de a pleca în luptă — întindeau brațele să-și cuprindă iubita, dar pasărea albă sbură de trei ori în jurul capului lui, aureolându-i chipul cu trei cercuri nevăzute de argint, și apoi

lăfăind din aripi, din ce în ce mai încet, se coborî la picioarele lui.

Pășărarul tresări pentru a doua oară de spaimă și — ca un credincios ce se inclină în fața altarului — se aplecă s'o cuprindă și s'o strângă la piept ca pe o comoară regăsită. Dar pasărea albă, cu o ușoară falfăire de aripă, se ridică în albastru și se îndreptă spre Apus. Atunci pășărarul — ca sub îndemnul unei puteri necunoscute — începu să alerge după pasăre.

Și în goana aceasta, câteodată pasărea albă falfăia atât de ușor încât pășărarul dacă ar fi avut și el aripi ar fi putut-o ajunge, iar alte ori sborul era puternic ca și mai înainte, pentru că iarăș peste câteva clipe să înceapă și mai ademenitor, atât de ademenitor că atunci pășărarul se simțea legănat într'un leagăn tesut din fire de mătase.

Și jocul acesta cine știe câtă vreme ar mai fi ținut încă, dacă feeria unei grădini nu i-ar fi răpit din drum și dacă noaptea nu i-ar fi ajuns din urmă.

Și pășărarul adormi, iar visul — ca un copil sburdalnic ce aleargă după un fluture — începu să alerge în jurul lui. O, visul pe care-l trăești când ești obosit și când adormi noaptea într'o grădină feerică! Fiecare floare se înalță și se apleca asupra lui ca o fecioară cu mâinile albe și reci ca zăpada și cu părul cascând în bucle de aur; fiecare arbor își tremura trunzele, la adierea vântului, cântând misterios

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Politica rusească și ziarurile românești...

Pentru a-l eterniza, traducem din revista maghiară „Uj Nemzedék” (Nr. 39 din 20 Septembrie n. a.c.) articolul de mai la vale, fără a-l însoți cu nota, ce i s'ar cuveni. Primul nostru de azi par'că îi răspunde. — Red.

„Stăpânii armatei rusești însă au pus ten- dințele lor politice statornice, înaintea priete- nicii cu Francezii. Își vor fi zicând în gândul lor, că e păcat să scape ocazia când Germania e le- gală din toate părțile, și vechiul rival, pedeca tuturor aspirațiilor în Balcani, Austro-Ungaria a rămas singură singurică, mai năcăjită și de scaiul sârbesc.

Nu prea a isbutit nici pisarea României, iar Sârbii de asemenea pot să se domolească, dacă nu vor auzi deaproape bubuiturile tunurilor ru- sești, victorioase. Monarhia habsburgică, com- pusă din o sumedenie de naționalități, inseilate abia unele de altele, ușor s'ar putea distrăma îndată ce se vor auzi cele dintâi știri de înfrân- gere. Astfel de gânduri îi vor fi bătând pe Ruși, când, părăsind planul strategic, inițiat de Fran- cezi, au trimis la granița austro-ungară, puvoitul armatelor dela Varșovia și Chiev, iar pe urmă și armata dela Vilna. Speculația Rușilor însă n'a reușit, din punct de vedere militar, căci noi ce e drept am fost siliți să le cedăm Galizia răsări- teană, dar în dosul Lembergului am oprit pu- voitul.

Din punct de vedere politic, însă, succesele aparente ale Rușilor, par a-și avea efectul lor. Au mai băgat nițel suflet în Sârbii obosiți de războaie, și i-a îndemnat să ia ofensivă. Iar în România, care declarase neutralitate, a întărit în mod însemnat curentul filorusesc. Urmările se văd atât în presa din Rouănia, cât și în presa română din patrie.

România e departe de Anglia, de Franța, și e aproape de noi, cu toate acestea știrile minci- noase din acele țări sosesc mai curând în toate ziarurile din România, câtă vreme, pentru știrile adevărate, cari sunt în favorul nostru, am fost siliți să scoatem un ziar special în București, și legația noastră să afișeze știrile. Opinia publică din România e cu totul stăpânită de acele știri dușmane. Dovadă, că opera de șobolan, săvâr- șită veacuri de-arândul, fără control din partea statului, ce primejdioasă, și ce stricăcioasă chiar propriilor interese, opinie publică a creiat în Ro- mânia.

ca niște harfe ce-și tremură coardele atinse de mâni mlădioase, albe și diafane; fiecare pasăre cânta cu triluri din ce în ce mai calde și mai adormitoare.

Cânta întreaga grădină și fiecare notă sus- pina: „rămâi cu noi, vei fi regele întregii gră- din. Din petalele noastre îți vom face un pat tot așa de legănător ca și al unui fiu de rege”, șoptiau florile; „frunzele ramurilor noastre îți vor cânta cântece nemai cântate încă”, fremă- tau arborii; „iar noi toate pasările, în fiecare seară și în fiecare dimineață te vom adormi și te vom deștepta din somn în valuri de armonie. Rămâi cu noi, să fii regele nostru”, cânta în- treaga grădină.

Dar răcoarea dimineții alungă visul, deștep- tând pe pasărar din somn. Pasărea albă plutia departe, ca un punct de argint. Pasărarul în- cepu atunci să alerge după pasăre și în goana aceasta câte odată pasărea albă falfăia atât de încet, încât pasărarul numai puțin dacă ar fi grăbit pasul ar fi putut-o ajunge.

Și jocul reîncepu iarăși aci chinitor, aci ademenitor și cine știe câtă vreme ar mai fi ținut încă, dacă răcoarea și misterul unei pă- duri nu i-ar fi răpit din drum și dacă a doua noapte nu i-ar fi ajuns din urmă.

Și era așa de misterioasă pădurea, căci ce pădure nu-ți pare misterioasă când ești obosit și când întreaga-ți ființă — sugrumată de gân- duri — adoarme cu nădejdea că a doua zi va învinge!

Și pasărarul adormi și în vis întreaga pădure se înălța ca o catedrală uriașă, în care fiecare ar-

Ce menire însemnată îi revine presei româ- nești dela noi, și conducătorilor politicei româ- nești din patrie, pentru ca adevărul să iasă la lumină, România să-și cunoască interesele ei vitale mult primejdite, și opinia publică din Ro- mânia, amețită de veninul rusesc, să-și vină în ori!

Durere, presa română din patrie nu excelea- ză cu aceste virtuți, ci cu mai multă sau mai pu- țină isteție, face saltimbăncie cu aspirațiile abia tănuite, cu simpatii ascunse și cu dinasticis- mul exprimat în fraze. Tărâniea română a dat ascultare chemării și poruncei Domnitorului, cu cinste și omenie. Sub impresia scenelor, cum România se adunase sub steaguri, Maghiarii din ținuturile naționaliste — dând uitării multe amintiri amare — în unele ținuturi au organizat mișcări de înfrățire și au întins mâna de pace, româniei. Presa maghiară a sprijinit cu dra- goste acest nou curent, ce-și deslăcea aripile, care însăși adunase pe una lângă alta aceste două rase, amenințate la fel de valurile ocea- nului slav.

Ne așteptam deci, ca și presa română dela noi să se mai aprindă nițel. Așteptam avânt răs- boinic, cuvânt de îmbărbătare și accente de fră- ție pe coloanele ei. În loc de acestea însă ziarle românești dela noi se mulțămesc cu înregistra- rea comunicatelor noastre oficiale de pe câmp- ul de război, înabuzind orice comentariu însufe- țitor. Nu lipsește însă nici azi, stăruirea asupra importanței decisive a României și accentuarea, că prețul prieteniei cu România este îndeplini- rea postulatelor naționaliste române. Înfrățirile maghiaro-române le înregistrează numai ca „do- cumente istorice”, dar nici decât nu sunt încân- tate de ele, și nu le trece prin cap, să îndemne opinia publică românească a le repeta. E caracte- ristic pentru organul oficial al partidului na- ționalist român, pentru „Românul” din Arad, că adesea trebuie să i se conșiște pasaje întregi, iar odată operația aceasta avu să o sufere atât de radical, încât nu se putu expedia numărul din acea zi. Unul din articolele confiscate avea titlul maghiar: „A magyar baka” (Soldatul maghiar), și desigur nu înmuri la adresa maghiar- mei erau în el. Caracteristic mai e, că acest ziar laudă pe glosașul mutat la Arad, care zi de zi venea la redacție, ca să cetească pasajele confiscate.

Aceste simptome nefavorabile vor fi cunos- cute, desigur, și dușmanilor noștri. Cine știe, poate astfel se explică ofensiva nespus de in- dârjită a Rușilor, împotriva Galitiei orientale,

bor apăreau ca o colonadă și în care miile de șoapte, de freamăte, de cântece îndepărtate, de strigăte și de ecouri și mai depărtate, răsuna, armonizându-se, ca valurile unei simfonii cân- tătă de orgă.

Răsuna întreaga pădure și fiecare val de armonie suspina: „rămâi cu noi, vei fi regele întregii păduri”.

Dar răcoarea dimineții alungă pentru a doua oară visul, deșteptând pe pasărar din somn. Pa- sărea albă plutia departe ca o crizantemă albă purtată de vânturi. Pasărarul începu atunci să alerge după pasăre și cu cât alerga mai tare cu atât pasărea albă falfăia mai ușor din aripi, atât de ușor că pasărarul se simțea legănat în- tr'un leagăn țesut din fire de mătase.

Și jocul reîncepu și mai chinitor și mai ademenitor și cine știe câtă vreme ar mai fi ținut încă, dacă liniștea de gheață și măreția u- nui șir nesfârșit de munți nu i-ar fi răpit din drum și dacă a treia noapte nu i-ar fi ajuns din urmă.

O, ce liniște nesfârșită și câtă măreție plu- tea deasupra munților, când omul e zdrobit de oboseală și când frământarea gândurilor — ca și valurile mării ce se isbesc de stânci — nă- vălesc din ce în ce mai sălbatic, cu singurul îndemn să sfărâme zăgazurile minții!

Și pasărarul adormi și în vis întregul șir de munți apărea ca un șir nesfârșit de castele clă- dite de Ciclopi, creștele și stâncile ca niște tur- nuri întărite de piatră, ferestrele ca niște gal- erii tăcute și misterioase, iar fiecare brad ca o santinelă de noapte.

Și șirul nesfârșit de munți, împreună cu toate peșterile și cu toți brazilii, începură deodată să

și asupra Bucovinei. Enormele efortări ale Ru- șilor, de-a storce succese pe aceasta linie, cu orice jertfe, vor fi inspirate de acel gând politic, de-a alimenta astfel din greu curentul rusofil din vecini, și să câștige mai ales ajutorul Româ- nilor, pentru Ruși.

Norocul nostru, că tactica noastră s'a adeve- rit mai bună decât a Rușilor. Armata franceză se clatină. Incurând Germania se va putea arun- ca din răzputeri asupra Rușilor, și atunci ofen- siva acestora atât cea militară, cât și cea poli- tică, va da cu desăvârșire greș.

Dr. Iosif Aitay.

Pentru vetrele ostașilor.

Pe lista dnei Silvia Grecu (Borza) 41.34 cor.

Pe lista dnei Cornelia Macave (Alsódonbó) 10.40 cor.

Pe lista dnei Dr. Iovanca Nemeth a mai contribuit 10 cor. dna Cornelia Dr. Popa, Arad.

Pe lista dnei Elena Codrean, Sclău:

Dr. Ioan Codrean adv. Chișineu 5 cor.; dna v.ăd. Cristina Codrean preoteasă 20 cor.; Nicolae Codrean 10 cor.; Ioan Belle 2 cor.; Vasile Cociș 2 cor.; Emanuil Codrean 2 cor.; Iuliu Codrean 2 cor.; Ioan Turic 2 cor.; Iosif Dan 2 cor.; Ioan Mihut 1 cor.; George Băltoi 1 cor.; Nicolae Deliman 1 cor.; Ioan Codran 1 cor.; Vasile Chereches 1 cor.; Kövendy József 1 cor.; Itnăth Gyula 5 cor.; dna Itnăth Gyuláné 5 cor.; dna v.ăd. Elisabeta Poliš 20 cor.; Romulus Nicolae Co- drean 6 cor.; Elena Codran 10 cor. Total 100 cor.

Pe lista dnei Camilla Dr. Păscuțiu.

Camilla Dr. Păscuțiu 5 cor.; Rosica Muntean 1 cor.; Vostinar György 1 cor.; Dr. Sebestyén József 4 cor. Total 11 cor.

Pe lista dnei Aurora Tiucra, Semlac.

Din cassa bisericească gr. or. română 50 cor.; La- zar Adamoviciu 6 cor.; Patriciu Tiucra 2 cor.; Teodor Suciu 1 cor.; Petru Hertieg 1 cor.; Petru Maietec 50 fil.; Stefan Ionuțas 1 cor.; Mitru Ionuțas 1 cor.; Nicolae Pașe 40 fil.; George Cazan 20 fil.; Ștefan Ponta 1 cor.; Lazar Ionescu 1 cor.; Titu Guleș 5 cor.; Emanuil Soco- dorean 1 cor.; Ștefan Hertieg 1 cor.; Grigorie Roșiu 2 cor.; Lazar Călușeriu 1 cor.; Teodor Guleșiu 1 cor.; George Istin 1 cor.; Dimitrie Guleșiu 1 cor.; Teodor Gu- leșiu 1 cor.; Ioan Marină 1 cor.; Ilie Guleșiu 2 cor.; Ioan Maietec 2 cor.; Pavel Ardelean 1 cor.; Ioan Ve- rișan 2 cor.; George Indreica 1 cor.; Ioan Mermeze 1 cor.; Ștefan Tărau 40 fil.; Petru Dudaș 1 cor.; Kálmák András 60 fil.; Ilie Julian 2 cor.; Teodor Căclan 2 cor.; Teodor Morariu 4 cor.; George Herteg 2 cor.; Ioan Io-

murmure și să cânte: „rămâi cu noi, să fii regele nostru!”

Dar răcoarea dimineții alungă pentru a treia oară visul, deșteptând pe pasărar din somn. Pasărea albă strălucia departe ca o stea pe un cer nesfârșit și albastru. Pasărarul începu atunci să alerge după pasăre și cu cât alerga mai tare, cu atât pasărea albă falfăia mai încet din aripi, atât de încet, că pasărarul dacă ar fi întins mâinile ar fi putut-o prinde.

Dar pasărarul tresări pentru a treia oară de spaimă, căci ajunsese în locurile în care co- pilărise. Sutele de mii de culori, sutele de mii de triluri, sutele de mii de falfăiri, pieriseră pen- tru totdeauna, iar ruina și liniștea se întindeau și stăpâneau pretutindeni triumfătoare.

Seara își deslăcea faldurile mantiei sale a- runcând, peste necuprinsul zărilor, reflexe de un negru bătând în albastru.

Luna urca în nemărginiri, ca o printeasă, treptele de albastru ale palatului ei.

O rază din păru-i de aur căzu pe una din ferestrele casei de odinioară și oglindii — în- tr'o lumină de fulger — chipul de mag al pă- sărarului. În aceeași clipă pasărea albă, abia mai falfăind din aripă, zbură de trei ori în jurul capului lui, aureolându-i chipul cu trei cercuri nevăzute de argint și apoi căzu — bulgăre — la picioarele lui!

Ca un credincios ce se înclină în fața alta- rului, pasărarul se aplecă s'o cuprindă și s'o strângă la piept ca pe-o comoară regăsită, dar — zdrobit de oboseală — căzu la pământ pre- cum o cruce smulșă și asvârlită de vânturi!

Alexandru T. Stamatiad.

stortări ale Ru-
aceasta linie, cu
acel gând politic,
rentul rusofil din
ujutorul Români.

pastră s'a adev.
Armata franceză
e va putea arun-
, și atunci ofen-
cât și cea pol-

Dr. Iosif Aitay.

șailor.

41.34 cor.
Sódombó) 10.40 cor.
a mai contribuit
id.

n, Sclău:

5 cor.; dna văd.
Nicolae Codrean
ociș 2 cor.; Ema-
1 cor.; Ioan Turic
t 1 cor.; George
; Ioan Codran 1
dy József 1 cor.;
lâné 5 cor.; dna
ulus Nicolae Co-
Total 100 cor.

Păscuflu.

osica Muntean 1
ebestyén József 4

Semlac.

ână 50 cor.; La-
a 2 cor.; Teodor
u Maietec 50 fil.;
1 cor.; Nicolae
an Ponta 1 cor.;
Emanuil Soco-
Grigorie Roștu 2
Guleșiu 1 cor.;
cor.; Teodor Gu-
Guleșiu 2 cor.;
1 cor.; Ioan Ve-
Ioan Mermeze 1
1 cor.; Kálnák
r Căclian 2 cor.;
2 cor.; Ioan Io-

oi, să fiil regele

ngă pentru a
pășărar din
departe ca o
ru. Pășărarul
ăre și cu cât
bă falfăia mai
ășărarul dacă
inde.

a treia oară
e în care co-
sutele de mii
oieriseră pen-
se întindeau
oare.

antiei sale a-
r, reflexe de

a o printesă,
ei.

a pe una din
glindii — în-
mag al pă-
a albă, abia
și ori în jurul
trei cercuri
bulgăre —

în fața alta-
rindă și s'o
regăsită, dar
pământ dar
vânturi!

Stamatad.

nuțaș 1 cor.; Iosif Bărbosu 2 cor.; Nicolae Hertieg 2
cor.; Dimitrie Babău 1 cor.; Lazar Hertieg 1 cor.; La-
zar Indreica 50 fil.; Ioan Coșniță 1 cor.; Teodor
Pașe 1 cor.; Saveta Andreica 1 cor.; Petru Gall 2 cor.;
Lazar Julan 1 cor.; Dimitrie Marină 1 cor.; Alexandru
Suciș 1 cor. Total 116.60 cor.

Pe lista nr. 12:

Luisa Barbura, soție de notar Opécska 5 coroane.

Pe lista nr. 4:

Mărioara Popoviciu Arad 1 cor.; Livius Popoviciu
40 fil.; Hortenzia Popoviciu 40 fil.; Eugenia Popoviciu
20 fil.; Eugenia Popoviciu 20 cor.; Constantin Don 1.20
cor.; soția Iuliana Don 1 cor.; Elena Bota 30 fil. De tot:
4.50 coroane.

Războiul.

Acțiunea de pace a președintelui Wilson

„Kölnische Zeitung” e informat că Agenția
Reuter anunță din Washington următoarele: Fă-
când președintele Wilson întrebarea la Berlin,
că oare împăratul Wilhelm ar fi aplicat să intre
în tratative de pace, cancelarul german i-a răs-
puns, că aliații s'au înțeles să nu încheie o pace
aparte, în consecință America, dacă dorește să
facă propuneri de pace să se adreseze mai în-
tâi către aliați.

Turcia și Rusia.

„Reichspost” anunță că ambasadorul rus din
Constantinopol a fost chemat la Petersburg, ca
să raporteze asupra poziției războinice ce
prinde tot mai multă putere în Turcia împotriva
Rusiei.

China împotriva Angliei.

Dupăcum se telegrafiază din Berlin dorința
Japoniei ca în China să-și câștige mână liberă
a provocat mare agitație în Peking. Chinezii a-
cuză Anglia, că i-ar îmbărbăta pe Japonezi în
privința aceasta.

Neutralitatea Danemarcel.

„Neue Freie Presse” publică din Copenha-
ga următoarea telegramă:

Unul dintre cei mai cu autoritate ziarști
politici danezi, Dr. Besthorn scrie în ziarul „Na-
tionalitende” următoarele:

Noi în Danemarca avem o singură dorință:
să menținem neutralitatea și integritatea țării.
Suntem mulțumitori cancelarului imperiului
german pentru tonul hotărât, cu care declară,
că Germaniei nici prin gând nu-i trece să se a-
tingă de neutralitatea țărilor scandinave.

Tripla antantă amenință.

Agentia Reuter publică un comunicat, în care
se spune că declarația autorităților militare o-
mane, că Turcia nu i-a luat în serviciul pe ma-
trozii de pe vasele germane, Goeben și Breslau,
nu corespunde adevărului. Matrozii germani
și-au schimbat șapcile militare cu fesul turcesc.
Ambele crucișătoare germane — se spune în
comunicatul Agenției Reuter — sunt osândite la
neactivitate, deoarece puterile triplei antante au
declarat guvernului otoman, că privește aceste
și pe mai departe de vase germane și conform
va proceda față de ele în caz dacă și-ar face
apariția în apele egeice sau în Marea Neagră.

REGIMENTELE ROMÂNEȘTI.

Budapesta. — (Telegramă cenzurată). Agen-
ția telegrafică ungară anunță:

Correspondenții de război informează că pe
câmpul de război din nord se continuă cu febril-
itate concentrarea de forțe.

Informează apoi că regimentele de naționa-
lități s'au luptat esecent. Îndeosebi la Grodec
s'au distins regimentele românești. Regimentul
românesc din Bucovina a primit 41 de medalii.

Criză ministerială în Franța.

Din sursă olandeză ziarele germane mențio-
nează:

Bătrânul socialist Jules Guesde care a intrat
în cabinetul Viviani din urmă, voiește să se re-

tragă. Din parte oficială se asigură că retrage-
rea lui Guesde ar fi în legătură cu stările deso-
lante ale populației parisiene, dar e mai probabil
că ea e provocată de nemulțămirea muncitorim-
ei cu conducerea armatei franceze.

Presa socialistă nu tănuște că după nimi-
cirea celor mai bune trupe franceze, actuala pu-
tere armată a Franței se află într'o stare tristă.
Contingentul englez neconținut are rol tot mai
preponderant în conducerea celor două armate
împotriva Germaniei. Insuși Millerand, după re-
petate călătorii de inspecțiune, are puțină spe-
ranță de a mai putea să aducă ordine și orga-
nizație.

Retragerea lui Guesde favorizează planurile
lui Poincaré de a forma un cabinet eminent
național.

Dacă se va face retragerea, partidul socialist
a cărui colaborare de cabinet a fost de așa scur-
tă durată, își câștigă iarăș libertatea de acțiune
și va face pregătiri de obstrucție împotriva ca-
binetului.

Ofițeri ruși în fața tribunalului de război.

Din Berlin se anunță: Generalul rus, Martos
trasportat la Valle până acum n'a putut fi dus
în fața tribunalului de război deoarece el neagă
a fi identic cu acel general Martos, care a porun-
cit soldaților săi să impuște asupra populației
pașnice. Pe majorul rus, care se găsește în so-
cietatea generalului Martos și despre care s'a
dovedit că a impușcat asupra ofițerilor dela tru-
pele crucei roșii, tribunalul de război l'a osândit
la moarte.

Imprumutul de război în Germania.

Se anunță oficial din Berlin: Rezultatul stră-
lucit al votărilor pentru imprumutul de război
încă nu poate fi stabilit definitiv, dar și din ra-
poartele de până acum se poate constata, că vo-
tările se urcă la 2 și jumătate miliarde, iar pen-
tru tratatele erariale un miliard marce adevăci în
total 3 și jumătate miliarde. Rezultatul a fost
preste așteptări și e o dovadă strălucită a forțe-
lor financiare și a entuziasmului patriotic al po-
porului german. Cu cea mai mare poziție figu-
rează provincia Rinului, care singură a iscălit
5 milioane mărci.

O altă telegramă din Berlin anunță: Cu aba-
tere dela unele conpecte parțiale, pentru trate
erariale s'au semnat 1 miliard 260 milioane
mărci, iar pentru imprumutul de război 2 miliar-
de și 940 milioane mărci. În total au fost deci
semnate 4 miliarde și 200 milioane.

LA GRANITA FRANCEZĂ.

În „Berliner Tagblatt” majorul Morath, re-
dactorul cronicel militare, rezumă — pesimist
sau modest? — astfel situația:

„Asemenea aliatul nostru în Gallia, în
prezent suntem și noi în defensivă pe linia de
aproape 200 kilometri, în contra Francezilor.
Cum biruințele peste biruințele ale celor dintâi
săptămâni ne-au cam desmierdat, multă lume
nu e în stare să înțeleagă, că în anumite împre-
jurări defensive e tot atât de justificată ca și
ofensivă. Despre situația generală am aflat pu-
țin până acum, dar despre succese am primit
vești din când în când.

Acestea sunt: respingerea atacurilor de
noapte ale Francezilor, și contraatacurile ter-
minate cu năntarea noastră. Două lucruri par-
că de loc nu le succed Francezilor: încunjura-
rea aripel noastre drepte, care se retrage și
spargerea frontului nostru.

Din faptul că între Paris și Verdun, pentru
considerații strategice, am părăsit pozițiile no-
stre originale, nu se pot scoate concluzii tragice.
În o luptă de mai multe zile, când cucerești un
teren, când, iarăș, îl pierzi. Decisiv e rezultatul
final. Câtă vreme lupta e în curs, și posibili-
tatea de a improspăta trupele cu noi puteri e
dată, iar dușmanul slește pe urma ciocnirilor
neconținute — speranțele armatelor nemțești
sunt cu mult mai bune decât ale celor franceze
și engleze.

Războiul modern are o întindere imensă.
Deciziva, se înțelege, nu se mai poate aștepta
în o singură zi, cum fusese în războiul din 1870
— 1871. Dealtfel și atunci, ori cât de învingă-
tori am fost, trecusem prin destule crize. Bu-
năoară la Villonville, unde singure două cor-
puri de armată germană stătuseră față în față

cu întreaga armată dela Rin a Francezilor.
Iar dacă în trecut se luptau sute și sute de mil,
astăzi se luptă milioane pentru laurii acelei bi-
ruințe, care va avea cele mai puternice urmări
asupra mersului întregului război. Deci
noi cel de acasă mulțumim să fim cu succesele
temporale, cari incolțește germenii biruin-
ței desăvârșite.

OFENSIVA AUSTRO-UNGARĂ ÎN SERBIA.

Mitrovița. — Armata austro-ungară dela sud
înaintează victorioasă pe teritoriul Serbiei. Azi tru-
pele noastre au ocupat localitățile Drenovatz, Prin-
ciovitz și Seravitz, unde Sărbii au suferit mare
înfrângere.

Înfrângerea brigadelor de vânători din Finlanda.

Dela cartierul principal german se anunță:
În 17 c. am înfrânt lângă Augstow brigada a 4
de vânători din Finlanda. Înaintând spre Osso-
wetz am ocupat după o scurtă luptă localitățile
Gajewo și Szuczny.

Franța nemulțumită cu Anglia și Rusia.

Ziarul parisian „Liberté” scrie cu datul de
13 Septembrie un articol foarte violent împo-
triva înțelegerii încheiate între Franța, Rusia
și Anglia, că nici unul dintre ele nu va încheia
singur pacea, ci numai în înțelegere comună.

Nime n'a tras la îndoială înainte de război
intențiunile pașnice ale Franței. Când însă
Franța, statul iubitor de pace s'a decis pentru
război, ea a fost în curat cu forța ei militară și
a putut fi înduplecată la acest pas agresiv nu-
mai sperând și presupunând, că aliații ei vor
corăspunde toate privințele obligamentelor sta-
bilită în acordul de alianță. Rusia, pare însă, a
fi căutat să se scape de aceste obligamente,
când în interesul Serbiei — pentruca să atragă
grosul forțelor austro-ungare, care amenința a-
ceastă țară — s'a aruncat cu toate forțele ar-
matei sale asupra Austro-Ungariei. Rusia adevăci
a preferit interesele rudenilor sale de rasă față
de interesul de existență a Franței. Dacă Rusia
nu va pași față de Germania în cel mai scurt
timp conform obligamentelor sale de aliați,
spre regretul nostru, vom privi aceasta ca o
încălcare din partea Rusiei, a acordului de a-
lianță. E păcat de moarte, că între aceste im-
prejurări guvernul francez, influențat din partea
Angliei s'a învoit, ca pacea să nu se poată în-
chela de către aliați singuratic, decât numai co-
mun. Prin aceasta i s'a răpit națiunii franceze
posibilitatea unei „retrageri cu cinste”. Rusia și
Anglia până acum nu ne-a dat decât promisiuni
și cu aceste au crezut că au satisfăcut datorin-
țelor lor de aliați.

De pe câmpul de război franco-german.

Berlin. — M. T. I. — Unele din atacurile
noastre împotriva armatei franco-engleze au
reusit bine. Orașul Reims se află în linia de
luptă franceză iar noi suntem siliți să răspundem
focului francez. Regretăm că în modul acesta
orașul va suferi daune, dar trupele noastre au
primit ordin să cruce baremi catedrala. Atacu-
rile franceze în Vogesii centrali, mai ales cele
de lângă Donon, Senones și Saales, au fost
respinse.

De pe câmpul de război din Ost nu avem ni-
mic nou de înregistrat.

Revolta unor regimente sârbești.

Sofia. — Se svenoște din Niș, că mai multe
regimente de artilerie s'au revoltat și au distrus
tunurile.

Până acum în armata sârbească s'a consta-
tat patru mii de cazuri de holeră.

Confirmarea rănirii prințului George.

Budapesta. — A. T. S. anunță cu datul de
20 l. c.: Prințul Gheorghe a fost rănit în spate
cu prilejul unui asalt al batalionului comandat
în persoană împotriva inamicului. Rana nu in-
spiră îngrijorări serioase. Prințul a fost luat în
primire de cătră sanitarul militar, iar mâne el
va fi transportat la Krupanjil.

INFORMAȚIUNI.

Morminte uitate.

Arad, 22 Septembrie 1914.

Mă duc adeseori cu gândul la mormintele scriitorilor noștri morți de curând și așezați în cimiterul Bellu din București, unde o nouă groapă s'a deschis, căci literatura noastră a pierdut iarăș un slujitor destoinic, un nuvelist distins, pe Emil Gârleanu. Alături de ceilalți tovarăși ai lui morți prea de timpuriu, se va odihni și el. Sufletul lui sbuciumat și chinat a evadat din corpul lui slab și delicat și a aflat acum ușurare multă....

Nu-l cunosc numai din fotografie, dar cetindu-i o parte din nuvelele lui, am aflat o deosebită dragoste față de scrisul cu care a îmbogățit literatura românească. Iată cum îl caracterizează M. Dragomirescu în „Schite din răboiu”: „Concentrarea de stări sufletești în jurul unei singure impresii puternice din natură este caracteristica originalității cu care se poate mândri Gârleanu în povestirile sale mai însemnate și care face farmecul lor deosebit”. Imi preambulul ochii peste cărțile mele și la margine zăresc o altă carte a lui „Intr-o noapte de Maiu” stând timidă și sfioasă între alte mai mari decât ea, și neîndrăznind să se arate vederii — întocmai după cum era și autorul ei, care acum își doarme somnul de veci dimpreună cu alți prieteni cu cari s'a dus în mormânt o bună parte din sărăcia noastră literatură românească.

În sărbătorile Rosalelor eram în București. În decursul săptămânii petrecute acolo, m'am abătut și pe la Bellu cercetând la lăcașurile lor de veci pe scriitorii noștri iubii: Iosif, Chendi, Cerna iar mai apoi pe Vlaicu, Negel. — Printre monumentele bogate scriitorii noștri n'au loc de stat. Păznicul mă duce mal în fundul cimiterului la stânga, unde într'un rând stau unii lângă alții Iosif și cu Chendi, iar mai departe ceva, tot în același rând și Cerna. Morminte simple și aproape uitate sunt mormintele scriitorilor noștri și te cuprinde jalea când vezi așa ceva. De pe crucele făcute din scânduri de brad, picăturile de ploaie au șters numele de pe ele, așa că abia se mai cunoaște că cine zace acolo, iar ca să se poată totuși orienta unul sau altul, cineva a scris cu creionul pe cruce numele de poet. Iosif și Cerna au pe morminte lei coala și flori pușe de cne ște ce mână milostivă, pe când pe mormântul lui Chendi nu-i nimic numai larbă și aceea coșită. Sărmane suflete trudite de a-ți ști voi ce soarte nedreaptă vă hărăzește posteritatea!

Sub impresia acestei constatări dureroase mă gândesc și la bietul Gârleanu și el o să albă după moarte — aceeași răsplătă ca toți ceilalți scriitori dispăruți. Va fi petrecut până la groapă de câțiva prieteni-scriitori, o companie de soldați va da onorurile militare — căci Gârleanu a fost și soldat — careva dintre prieteni va ținea un discurs în numele S. S. R. și nimic mai mult! Numai prietenii săi buni vor ști că pe cine au pierdut, pe când lumea oficială și restul capitalei va trece peste acest incident dureros ca peste un lucru de toate zilele — căci bucareștenii au două însușiri caracteristice: să se entuziasmeze iute, dar să și uite iute. Mormântul lui Gârleanu va avea aceeași soartă ca și a celorlalți dispăruți, peste o jumătate de an slovele nu se vor mai cunoaște pe cruce, iar pe mormânt va crește larbă în loc de flori. Rar de se va abate cineva pe la mormântul lui, în semn de pietate pentru cel dispărut, să presare un mănunchiu de flori pe mormânt în serile toamnei întârziate spre a nu mai reveni decât poate la primăvară.... pe când îndurerata-i soție va trăi retrasă într-o mahala a Bucureștilor sau la Câmpulung gândindu-se cu dăgoșie la soțul ei dispărut și îngrijorată pentru tralul zilelor viitoare.

Bieții apostoli ai culturii românești voi cei dispăruți sunteți „morminte uitate”!

Boian,

Pompl Lius.

Rușii au înmormântat cu paradă pe generalul Vodniansky. Generalul locotenent baronul Vodniansky a căzut în războiul cu Rușii. Un ofițer de husari a povestit unui gazetar ungar următoarele despre moartea și înmormântarea lui:

Pe când generalul Vodniansky tocmai studia un ordin un glonte din mitralierele rusești cari împușcau din toate părțile, l'a atins și pe el, rămânând mort pe loc. Ne-am retras într-o poziție mai sigură, însă n'am avut atâta vreme ca să ducem cu noi și cadavrul generalului. După scurt timp pe câmpul de luptă unde a fost împușcat Vodniansky a apărut un maior rus care a întrebat pe un soldat austro-ungar ajutător de medic ce zăbovia printre răniți:

— Das ist ein General?

— Ja, i s'a răspuns.

Maiorul rus s'a întors către soldații săi și i-a

îndrumat să îngroape cu pompă ostășească pe generalul Vodniansky. Maiorul a scos din buzunarelele generalului toate ziaarele, actele, banii și le-a predat ajutătorului de medic. Apoi au săpat groagă în vreme ce soldații așezați în patrunghiuri trăgeau salve, la anume răstimpuri.

Maiorul a pus în libertate pe ajutătorul de medic instruindu-l să spună că generalul căzut vitejește a fost înmormântat cum i se cuvine după rang, iar actele să le predea.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcitorilor că prealubită soție, mamă, soră și bunică **Sidonia Onu, n. Munerani** în urma unui morb îndelungat și-a depus blândul și nobilul suflet în mâinile Creatorului, Duminică 20 Sept. n. 1914, în anul al 60-lea al vieții și al 46-lea al căsătoriei sale. Rămășițele pământești se vor transporta la gara motorului din Arad, iar de acolo Marți 22 l. c. la orele 2 și jum. vor fi duse spre vecinica odihnă în cimiterul de sus al Aradului. Pie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Covășinți, 20 Sept. n. 1914. Miron Onu, ca soți. Aurelia Dr. Petranu, ca fiică. Veturia și Coriolan Petranu, ca nepoți. Maria Nicolin n. Munerani, Iulia Șerban n. Munerani ca surori.

Primul ministru al Ungariei. Contele Tisza a plecat ieri la Viena, și a fost primit în audiență de Majestatea Sa, la Schönbrunn. După audiență, primul ministru a avut o lungă întrevvedere cu ministrul de externe, contele Berchtold.

Moratoriu. Cu sfârșitul luni Septembrie moratoriu înceată. În ministerul de justiție se face acum o anchetă, ca în cazul, dacă se va prelungi moratoriu, ceiace e aproape sigur, favorurile acordate datorșilor să mai fie reduse. S'a cerut ca, mai cu seamă, interesele împrumuturilor, conturile curente ale băncilor și depunerile să nu fie înzestrate cu drepturile moratorului, iar polițele scadente și creditele pe registre comerciale să poată fi prenotate la cartea funduară.

Gospodăria episcopului Miklós István... Ziarele maghiare au următoarea informație: Episcopul diecezei greco-catolice de Hajdudorog, Miklós István, în 23 a lunei acestela pleacă din Dobrița la **reședința sa stabilă**, la **Nyiregyháza**. Din prilejul plecării a dat o circulară (dar nu în limba elenică!! N. R.) în care amintește cu recunoștință de publicul orașului Dobrița, care în decursul întreținerii sale acolo timp de un an l'a împărțit de cea mai mare cinste și atenție.

„Reședință stabilă”!!

„Vatra Școlară”, considerând că un număr mare de învățători este la oaste, va continua să apară numai după terminarea războiului.

Soldații noștri. Din Blistrița ni se scrie: Un ofițer maghiar, sosind de pe câmpul de război, iată cum laudă în coloanele nr. 37 a revistei maghiare „Beszterce” pe soldații regimentului 63, regiment **curat românesc**:

„Fiecare soldat e un erou. Parcă nici nu ar fi oameni, căci se luptă ca și zăi. Inflăcărarea nu le dă pace, în privire le scilipește îndrăzneala, dorul după fapte eroice. Nu știu de trudă, primesc botezul de foc cu bărbăție și cu putere nebirușită, ca lei se asvârli pe dușmani, și nu-i putere care să-i oprească. Toți, toți sunt eroi nebiruși. Ofițerii lor sunt oameni minunați, mereu în fruntea lor nu știu ce e frica. Li împintenează, îmbărbătează și-i conduc cu destoinicie. **Sfântă îmi este convingerea, că feciorii reg. 63 vor mai adăuga o pagină glorioasă la epopeia eroică și multe nume vor împodobi folie ei de aur**”.

Colosul rus. „Vossische Zeitung” publică un articol intitulat Austro-Ungaria și Moscoviții, arătând că Rusia amenință libertatea popoarelor. Articolul reproduce o cuvântare a lui Thiers din 1849 care zice că dacă într-o zi colosul rusesc va pune un picior pe Dardanele și altul pe Sund, Europa va deveni slava lui. De aci „Vossische Zeitung” trage concluzia că față de primejdii ce amenință libertatea popoarelor de către Rusia, este lucru întemeiat a se declara că Austro-Ungaria luptând în contra Rusiei apără civilizațunea și libertatea, lucru pentru care Germania este recunoscătoare. (Comunicat de Corr. Bureau din Viena).

„Stea cu coadă”. Ni se scrie: „Imi împărțăsește azi săteanul nostru Olgorie Daia cumcă seara spre ost-nord și dimineață spre ost-vest

să vede pe ceriu o stea cu coadă în mărime asemenea cu celelalte stele. Pestere, 20 Sept. 1914. Cu toată stima Abonat.

Vitejia Românilor noștri contra Muntenegrinilor. D. Coriolan I. Popovici funcționar la filiala Gerbeaud din Fiume, ne trimite Nr.-ul de Duminică (13 Sept.) al ziarului „A Tenger-part”, care laudă ținuta trupelor noastre (din Arad și Timișoara) în lupta contra Muntenegrinilor. Spune că vaporul „Electra” a adus 132 răniți de pe câmpul de luptă muntenegrin la Fiume, din cari 75% sunt Români. Răniții au fost bine îngrijiți pe vapor. Ziarul „Tenger-part” scrie: „**In deosebi se remarcă vitejia soldaților români, cari au luat parte la lupte. Băeții români au dat asalt cu un astfel de curaj disprețuitor de moarte, încât au surprins chiar și pe soldații maghiari („magyar baka”) renumiți de temerari**”. Mare vorbă! Între altele spune această foie despre un rănit, că glontele i-a trecut prin frunte dealungul craniului până în ceafă, de unde însuși rănitul și l-a scos capriciosul proiectil. Medicul militar Dr. Milochnich a făcut singur 64 operațiuni pe vapor, scoțând plumbii!

Țăranul român din România. Într'un articol despre atitudinea României, scrie deputatul bucovinean M. Chisanovici următoarele: Țăranul din România — 95% a populației — nu are păreri proprii în politica externă a țării. El știe numai atât, că dacă sună fanfara de război, are să deie totul pentru a apăra țeara de dușman. Și o face cu capul ridicat, cum s'a putut vedea în destul anul trecut. Tata, fiul, fratele au plecat la război contra Bulgarului, dându-și vitele și carele, nepretentioși până la extrem și fericiți a-și putea pune bratele la dispoziția patriei sale. Tocmai pentru această structură a țăranului român este armata română o armată de elită.

Contribuție de război. Consilierul regal Johanhalmi Nemes Marcell a adresat prim ministrului Tisza următoarea scrisoare: parlamentul să impună odată pentru totdeauna o dare extraordinară, menită dare de război sau dare pentru ajutorii în război, pe care să o plătească fiecare bărbat trecut de 20 de ani care nu face serviciu în decursul războiului, după starea averii sau profesiunii. Darea s'ar estinde dela 10 până la 5000 cor., și eventual să se poată plăti în decursul mai multor unități de timp din an.

Studentii refugiați din Bucovina. „Neue Freie Presse” publică un apel al societății pentru sprijinirea refugiaților din Bucovina în care sunt provocați toți acei studenți dela școlile medii din Bucovina și Galiția, cari doresc să-și continue studiile în Viena, să-și anunte adresa în biroul comitetului numit: Viena I. B. Elisabethstrasse nr. 26, biroul Dr. Higlitz.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Dr. Traian Pascuțiu, Oradea-mare. Am primit 7 cor. în abonament pe Quart. III. a. c.

„Doina” Beiuș. Carte de lege urbarială de Cioban nu avem.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

AVIZ.

Caut un **PRACTICANT** cu matură.

Ioan Budaker,
farmacist Câmpeni (Topánfalva).

Bu 2293—3.

Nr. 331—1914. prim.

Publicațiune.

Comuna Kistalmács (Tălmăcel) exarendea-ză pe calea licitațiunii publice verbale împreună cu oferte legale în scris **dreptul de vână** pe 6 ani din 1 Ianuarie 1915 până la 31 Decembrie 1914.

Licitațiunea se va ținea la 11 Octomvrie 1914 la 3 ore după amiază.

Pretul strigării 1200 cor. Vadu 10%. Condițiunile se pot vedea zilnic în cancelaria comunală.

Kistalmács, la 10 Septembrie 1914.

Pi 2282—3.

Primăria comunală.